

Warmińsko-Mazurski Oddział Straży Granicznej

im. gen. bryg. Stefana Paławskiego

ul. gen. Władysława Sikorskiego 78

11-400 Kętrzyn

www.wm.strazgraniczna.pl

POSTĘPOWANIE SPRAWDZAJĄCE

Dostęp do informacji niejawnych

Informator przeznaczony dla kandydatów do służby w Warmińsko-Mazurskim Oddziale Straży Granicznej

SPIS TREŚCI

Spis treści

Wstęp _____	1
Przebieg postępowania sprawdzającego _____	2
Zakończenie postępowania _____	3
Postępowanie kontrolne _____	4
Odwołania _____	5
Informacje do kontaktu ws. postępowań sprawdzających _____	6

Wstęp

Zadaniem niniejszego opracowania jest wyjaśnienie zasad i warunków dotyczących przeprowadzania procedur sprawdzeniowych oraz próba udzielenia odpowiedzi na niektóre z pytań nurtujących niemal każdego, który staje się podmiotem takiego postępowania.

Ograniczenie dostępu do pewnych kategorii informacji jest podyktowane koniecznością ochrony podstawowych interesów Rzeczypospolitej Polskiej. Celem postępowania sprawdzającego jest uniemożliwienie uzyskania dostępu do chronionych informacji przez osoby, które mogłyby je wykorzystać w sposób zagrażający niepodległości, nienaruszalności terytorium, obronności oraz bezpieczeństwu państwa. System sprawdzeń, pozwala wykluczyć okoliczności wskazujące na to, że dana osoba może bezprawnie ujawnić informacje niejawne, celowo lub ze względu na ograniczoną możliwość kontrolowania swoich czynów. Ustalenie, że osoba sprawdzana spełnia ustawowe wymogi dla zapewnienia ochrony informacji niejawnych (to znaczy daje tzw. rękojmię zachowania tajemnicy), jest potwierdzone wydaniem poświadczenia bezpieczeństwa. Ubieganie się o wykonywanie obowiązków służbowych związanych z dostępem do informacji niejawnych wiąże się z wyrażeniem przez osobę sprawdzoną zgody na przeprowadzenie wobec niej postępowania sprawdzającego.

Aktem prawnym regulującym kwestie związane z szeroko pojętą ochroną informacji niejawnych jest ustawa z dnia 5 sierpnia 2010 roku o ochronie informacji niejawnych (Dz.U.2019.742 t.j)

- Obowiązek posiadania takiego poświadczenia wynika z ustawy o Straży Granicznej (Dz.U. 2020.305 t.j), w której w art. 31.1 mowa jest, że: „Służbę w Straży Granicznej może pełnić osoba posiadająca wyłącznie obywatelstwo polskie, o nieposzlakowanej opinii, niekarana za przestępstwo lub przestępstwo skarbowe, (...), a także **dająca rękojmię zachowania tajemnicy** stosownie do wymogów określonych w przepisach o ochronie informacji niejawnych”
- Postępowanie sprawdzające jest odrębnym postępowaniem od postępowania kwalifikacyjnego do Służby w Straży Granicznej. Jego celem jest ustalenie, czy osoba sprawdzana **daje rękojmię zachowania tajemnicy.**

Przebieg postępowania sprawdzającego

Przebieg postępowania sprawdzającego szczegółowo określa ustawa o ochronie informacji niejawnych w Rozdziale 5 (Bezpieczeństwo osobowe).

Zakres wymaganych informacji i przeprowadzanych czynności jest uzależniony od rodzaju postępowania sprawdzającego.

Straż Graniczna wobec osób ubiegających się o przyjęcie do służby prowadzi samodzielnie:

- zwykle postępowania sprawdzające (dostęp do informacji niejawnych o klauzuli „poufne”),
- prowadzi je Pełnomocnik Komendanta do spraw Ochrony Informacji Niejawnych Warmińsko-Mazurskiego Oddziału Straży Granicznej.

Straż Graniczna przeprowadza postępowanie na pisemny wniosek osoby upoważnionej do obsady stanowiska **na podstawie prawidłowo, własnoręcznie wypełnionej i podpisanej przez osobę sprawdzaną ankiety bezpieczeństwa osobowego:**

- osoby objęte zwykłym postępowaniem sprawdzającym nie wypełniają części V, VI, VII ankiety,
- ankieta złożona na nieaktualnym druku lub bez podpisu na ostatniej stronie nie jest procedowana.

W toku zwykłego postępowania sprawdzającego Straż Graniczna ustala, czy osoba sprawdzana:

- była kiedykolwiek zaangażowana w działalność szpiegowską, terrorystyczną, sabotażową albo inną wymierzoną przeciwko Rzeczypospolitej Polskiej,
- może być podatna na próby werbunku lub nawiązania kontaktu ze strony obcych służb specjalnych,
- przestrzegą porządku konstytucyjnego RP,
- ukryła lub świadomie podała nieprawdziwe informacje w ankiecie bezpieczeństwa osobowego albo w rozmowach z prowadzącymi postępowanie,
- jest podatna na szantaż lub wywieranie presji,
- właściwie postępowała z informacjami niejawnymi (jeżeli miała wcześniej do nich dostęp).

Zakończenie postępowania

Formy zakończenia postępowania sprawdzającego są różne. W zależności od okoliczności może ono zakończyć się wydaniem, odmową, cofnięciem poświadczenia bezpieczeństwa bądź umorzeniem postępowania.

W przypadku, gdy w toku postępowania ustalono, że osoba sprawdzana spełnia ustawowe warunki uzyskania dostępu do informacji niejawnych, procedura kończy się wydaniem poświadczenia bezpieczeństwa, jawnego dokumentu podpisanego przez upoważnionego do tego Pełnomocnika Komendanta do spraw Ochrony Informacji Niejawnych Warmińsko-Mazurskiego Oddziału Straży Granicznej.

- Poświadczenie wydane kandydatowi zachowuje ważność wyłącznie w okresie służby w Straży Granicznej w terminie 10 lat od jego wydania.

Straż Graniczna odmawia wydania poświadczenia bezpieczeństwa (wydając odpowiednią decyzję), jeżeli w toku postępowania:

- okazało się, że osoba sprawdzana świadomie podała nieprawdziwe lub niepełne dane w ankiecie bezpieczeństwa osobowego,
- nie zostały usunięte wątpliwości dotyczące rękojmi zachowania tajemnicy,
- ustalenia wykazały, że osoba sprawdzana została skazana prawomocnym wyrokiem za przestępstwo umyślne ścigane z oskarżenia publicznego, także popełnione za granicą, w tym również przestępstwo karno-skarbowe (do czasu zatarcia skazania).

Osoba taka, nie może być przyjęta do służby w Straży Granicznej.

Odmowa wydania poświadczenia nie jest jednoznaczna z dożywotnim zakazem wykonywania obowiązków związanych z dostępem do informacji niejawnych. Jednak postępowanie sprawdzające wobec osoby, która nie uzyskała poświadczenia bezpieczeństwa, można przeprowadzić najwcześniej po roku od dnia wydania takiej decyzji.

Straż Graniczna może także umorzyć postępowanie sprawdzające wobec kandydata do służby (co zostaje potwierdzone odpowiednią decyzją) w przypadku:

- śmierci osoby sprawdzanej,
- rezygnacji osoby sprawdzanej z ubiegania się o przyjęcie do służby,
- odstąpienia przez Komendanta Warmińsko-Mazurskiego Oddziału Straży Granicznej od zamiaru przyjęcia kandydata do służby,
- gdy z innych przyczyn postępowanie sprawdzające stało się bezprzedmiotowe (np. gdy osoba sprawdzana wycofa zgodę na jego prowadzenie).

Straż Graniczna może także cofnąć wydane poświadczenie bezpieczeństwa co zostaje potwierdzone odpowiednią decyzją.

Postępowanie kontrolne

W przypadku, gdy Straż Graniczna otrzyma informację, że osoba posiadająca poświadczenie bezpieczeństwa może nie dawać rękojmi zachowania tajemnicy wszczynane jest kontrolne postępowanie sprawdzające. Osoba taka, co prawda nie traci automatycznie poświadczenia, ale do czasu zakończenia procedury może być jej ograniczony, albo całkowicie wyłączony dostęp do informacji niejawnych. Postępowanie kontrolne jest procedurą analogiczną, jak postępowanie prowadzone przed wydaniem poświadczenia, jednakże do jego prowadzenia nie jest wymagana zgoda osoby sprawdzanej (osoba nie wypełnia ankiety bezpieczeństwa osobowego).

Postępowanie kontrolne może zakończyć się:

- potwierdzeniem ważności posiadanego przez daną osobę poświadczenia bezpieczeństwa (w przypadku niepotwierdzenia się informacji o niedawaniu rękojmi zachowania tajemnicy),
- decyzją o cofnięciu poświadczenia bezpieczeństwa (w tym wypadku osoba, może ponownie ubiegać się o wydanie poświadczenia jednak nie wcześniej niż po roku od daty wydania decyzji o cofnięciu).

Odwołania

Od decyzji o odmowie wydania poświadczenia, cofnięciu poświadczenia bezpieczeństwa lub umorzeniu postępowania osoba sprawdzana może się odwołać do Prezesa Rady Ministrów. Odwołanie wnosi się w terminie 14 dni od dnia doręczenia stosownej decyzji za pośrednictwem organu, który ją wydał. Nie wymaga ono uzasadnienia. Straż Graniczna jest zobowiązana przesłać odwołanie wraz z aktami postępowania sprawdzającego do Kancelarii Prezesa Rady Ministrów w terminie 14 dni od dnia, w którym je otrzymała.

INFORMACJE DO KONTAKTU WS. POSTĘPOWAŃ SPRAWDZAJĄCYCH

Informacje do kontaktu ws. postępowań sprawdzających

Warmińsko-Mazurski Oddział Straży Granicznej
im. gen. bryg. Stefana Paślawskiego

Wydział Ochrony Informacji
Sekcja Postępowań Sprawdzających
ul. gen. Władysława Sikorskiego 78
11-400 Kętrzyn

Telefony:

Kierownik Sekcji Postępowań sprawdzających:

- 89 750 32 40
- 797 337 400

Prowadzący postępowania sprawdzające:

- 89 750 32 20
- 89 750 32 17
- 89 750 30 49
- 89 750 35 99